

SECCIÓ LITERARIA

Rodolf Beer

El dia 13 de Desembre de l'any 1913 va finir el bibliotecari de la Biblioteca de la Cort de Viena, Rodolf Beer, que havia dedicat una gran part de la seva vida i dels seus coneixements als estudis hispànics. En dues llargues estades fetes a Barcelona en 1886 i en 1905, espaiades per prop de vint anys, havia contret diverses amistats i era conegut dels habituals estudiosos de l'Arxiu de la Corona d'Aragó. La primera visita fou motivada per un pla general de recull de les riqueses de les biblioteques d'Espanya, obra importantíssima que no va poder completar i publicar fins a 1894 en un groixut volum de més de setcentes planes, *Handschriftenschätze Spaniens*; però abans s'havia donat a conèixer per un descobriment fet a la catedral de León, *Ein Palimpsest der «lex Romana Wisigothorum»*, publicat en 1887 per l'Academia de Ciències de Viena, descobriment que com se comprèn va fer molt crit entre el món erudit espanyol adonant-se tothom del jove savi austriac. L'any següent treia, en col·laboració amb Eloi Díaz Jiménez, las *Noticias bibliográficas y catálogo de los códices de la Santa Iglesia Catedral de León*, publicades a León mateix. El seu llibre Tresors dels manuscrits d'Espanya està concebut en forma de diccionari de localitats, proveit d'abundós index de noms i de taules cronològiques; conté un gran cabal de notícies bibliogràfiques que, fòra alguna errada fàcil d'esmenar referent als dipòsits catalans, ha rendit, i rendirà per molts anys, assenyalats serveis.

Formant dos volumets dels «Sammlung Göschel», va donar al públic en 1903 una *Spanische Literaturgeschichte*, i el mateix any va insertar en el «Jahrbuch der Kunsthistorischen Sammlungen» de la casa imperial d'Àustria, per cert ben esplèndidament, el text de les entregues que Hernando de Birbiesca feia en 1576 a la Biblioteca de l'Escorial per orde de Felip II; diu així el títol: *Die Handschriftenschenkung Philipp II. an den Escorial vom Jahre 1576*.

De la segona estada de R. Beer a Barcelona va eixir-ne una publicació que interessa els estudis catalans: els manuscrits de Ripoll que's guarden en el nostre Arxiu de la Corona d'Aragó. L'anomenada del scriptorium del monestir de Ripoll, panteó de la casa comtal de Barcelona i bressol de la nostra història escrita, va ésser gran tot seguit d'establert; els manuscrits que s'hi escrivien i copiaven eren canviats amb altres llibres de monestirs llunyans. La figura de l'abat Oliva, les joies de més preu baix els aspectes de la llur antiguitat o del seu mèrit intrínsec, tot pren relleu i desfila entre les planes del treball, *Die Handschriften des Klosters Santa Maria de Ripoll*, publicat durant els anys 1907 i 1908 en els «Sitzungsberichte» de l'Academia de Ciències de Viena, descripció i estudi acompanyat de vintiquatre fototopies reproduint diverses fulles dels més prestigiosos manuscrits. L'Academia de Bones Lletres va tenir una idea excel·lent fent traduir aquest treball notable pel Sr. Pere Barnills, de l'alemany al català, *Los Manuscrits del Monastir de Santa Maria de Ripoll*. — J. M. T.

Discursos i conferències

REAL ACADEMIA DE BONES LLETRES. — En sessió del 7 de Gener el Sr. A. Rubió i Lluch dissertà sobre la personalitat de M. Menéndez Pelayo i les orientacions que aquest va rebre de Cabanyes, Llorens i Milá i Fontanals. — En sessió de 16 de Febrer de 1913 se feu la recepció pública del senyor R. D. Perés, qui llegí son discurs sobre en *Verdaguer y la evolución poética catalana*. — El senyor E. Moliné i Brasés el 4 de Maig de 1913 fou rebut en la mateixa Academia amb son discurs sobre *La primera vinticinquena dels Jochs Florals*, treball de conjunt sobre una època que tot just comença a estudiar-se críticament. — Finalment el Sr. R. Miquel i Planas llegí son discurs inaugural el 19 de Juliol de 1914 exposant una teoria sobre l'influència que el *Purgatori de S. Patrici*, passant per el viatge de Ramón de Perellós i una novela de Pérez de Montalbán, pogué exercir en la evolució posterior a Tirso de la llegenda de *Don Juan*.

ATENÈU BARCELONÈS. — La Secció de Literatura organitzà un curs de conferències monogràfiques sobre escriptors catalans mig-sevles, sota'l següent programa:

1 i 8 de Març: El Dr. Lluís Nicolau d'Olwer llegeix els principals capítols del seu llibre pròxim a publicar-se. Veus-aquí les rúbriques d'aquestes dues conferències sobre *En Bernat Metge i les seves obres*: INTRODUCCIÓ BIBLIOGRÀFICA. Manuscrits, edicions, estudis i documents. — Estat actual de la crítica sobre en Metge. I. BIOGRAFIA (1350-1410). Naixença d'en Metge. — La família. — Entra

al servei de la casa reial (1376). — Son primer matrimoni. — Son primer allunyament de la cort: escriu el *Libre de Fortuna e Prudència* (1381). — Torna al servei del primogènit (1382-1386). — Es processat: Tradueix *Valter e Griselda* (1387). — En Bernat Metge al servei dels reis Joàn i Violant (1388-1396). — Segones nupcies (1390). — Nou procés d'en Bernat Metge i mort del rei (1396). — Escriu el *Somni* (1398). — Vida pública i afers particulars d'en Metge sots el govern de Martí l'Humà. — Les darreres dates (1410). II. EL PENSADOR. Exposició del primer diàleg del *Somni* des del punt de vista filosòfic. — L'originalitat d'en Bernat Metge. — Examen dels punts sobre'ls quals s'ha pretengut basar-la. — Autors i obres que sobre d'ell influeixen. — Sa fidelitat d'expositor. — El tecnicisme filosòfic. — Doctrines que lluiten en el *Somni*. — Quina era la de l'autor? — Les opinions religioses i polítiques. — L'ergotisme. — L'ironia. — Valoració d'en Metge en l'història del nostre pensament.

Dia 15 de Març: *Sor Isabel de Villena i el seu segle literari* (1430-1490), a càrrec de Mn. Jaume Barrera. I. La cort literaria de n'Anfós V. — Gestes i Renaixement a Italia. — Dona María d'Aragó a València. — N'Elionor Manuel de Villena, dama palatina. — El seu reial llinatge. — Fundació del monastir de la Santíssima Trinitat a València. — N'Elionor (sor Isabel de Villena), monja claresa. — El seu abadiat. — Perfum de llegenda. — Escriptors contemporanis de sor de Villena. — L'any de les morts. II. Cultura literaria de sor de Villena. — El seu *Vita Christi*. — Caràcter ascètic i místic d'aquest llibre. — Al·legorisme lulià. — Doctrina patristica. — Els llibres de sor de Villena i d'en Johanot Martorell. — El *Vita Christi* i les obres similars: a) El de Sant Bonaventura. b) El de Ludolf de Saxonia (*el cartoixà*). c) Revelacions de sor Angela de Foligno. d) Revelacions de Santa Gertrudis. e) L'obra de sor María de Jesús d'Agreda.

Dia 22 de Març: *En Cerverí de Girona, el darrer trobador català*, a càrrec de D. J. Massó Torrents. — La casa de Cardona i els poetes. — Na Sobreprenz. — El rei en Jaume I. — L'infant Pere. — En Cerverí i altres trobadors. — El llenguatge. — La forma poètica. — Els genres. — Nomenada d'en Cerverí. — Valor de la seva obra.

Dia 29 de Març, 4, 5 i 6 d'Abril: D. Manuel de Montoliu va llegir el seu estudi *El Pseudo-Febrer. Un cas de falsificació literaria*. I. *Les Trobes de la conquesta de València*. — Temps en que foren escrites. (Anacronismes. Heràldica i Blasó. Metre i Estrofa. Llengua.) II. Qui era en Jaume Febrer? (Origen i evolució de la llegenda del Febrer del XIII^a segle. — Andreu Febrer. — El pseudo-Febrer en l'erudició valenciana del XVII^a i del XVIII^a segles. — La crítica històrico-literaria del XIX^a segle davant la qüestió de l'autenticitat de les *Trobes*.) III. Fonts. (Fonts històriques. Fonts literaries.)

Finalment el Sr. R. Miquel i Planas llegí el dia 30 de Setembre el seu estudi *En Roiç de Corella i la seva obra literaria*.

INSTITUT D'ESTUDIS MERIDIONALS A TOLOSA. — El Consell de l'Universitat de Tolosa, ha decidit la creació a la Facultat de Lletres de Tolosa d'un Institut d'Estudis meridionals, que estendrà sos treballs a la llengua, història literaria i política, història de l'art, paleografia, arqueologia, etc. del Migdia de França i Catalunya. El Consell de l'Universitat ha demanat ademés al Ministre la creació de un *Certificat* d'estudis meridionals. La durada dels estudis serà de dos semestres per a l'obtenció del certificat i de quatre per al diploma. La Universitat de Tolosa té en son professorat una brillant tradició en els estudis provençals que és ara dignament continuada pel senyor J. Anglade. Es motiu de joia per a nosaltres que Catalunya entri també en el camp de sos estudis. Sols temem que'l nom *meridional*, poc concret i expressiu, no dongui lloc a barrejes i confusions innecessaries.

Adició a la Bibliografia dels antics poetes catalans

Durant el curs de l'impressió del present ANUARI hem anotat les següents omissions en el nostre estudi insertat en les planes 5-276.

D⁷ (p. 55)

Madrid, Biblioteca Nacional, I i-171

Esriptura del XV^{en} segle, 139 folis sens numerar més 3 de guardes al començament i 3 a la fi coberts de dibuixos astrològics; tot pergami de 121 x 86 mm.; rúbriques i caplletres colorides.

- I. (Fol. 1) Com los sarrains entenen provar...
(f. 98e v.º, acaben els Cent noms de Deu.) És fet a vostre honrament.